

עבירת סחר בסמים - משמעותה והעונש בצידה

רשויות האכיפה, החוק והמשפט בישראל מבדילות בין עבירות של החזקת סם לשימוש אישי ובין עבירות של סחר בסמים. כל פעילות בעלת אופי מסחרי הקשורה לסמים המוגדרים כאסורים לשימוש בחוק הסמים המסוכנים הינה עבירה של סחר בסמים. בין הפעולות הנחשבות לסחר בסמים נמצא גידול סמים, יצוא ויבוא סמים, אספקת סמים, תיווך בעסקאות סמים והובלת סמים. בעוד שבגין עבירות הקשורות בשימוש עצמי והחזקת סמים העונש המרבי הוא 3 שנות מאסר, הרי שכשמדובר בעבירות של סחר בסמים העונשים כבדים הרבה יותר, ויכולים להגיע עד ל 20 שנות מאסר. כדי להתמודד כראוי עם חשד במעורבות בסחר בסמים יש לפנות לייעוץ וליווי של עורל דין פלילי מנוסה ומומחה בתחום עבירות סמים.

מהו סחר בסמים?

מטרתו של האיסור על סחר בסמים היא מניעה של הפצת סמים אסורים.

פקודת הסמים המסוכנים אינם מבדילה בין סמים שונים מבחינת העונשים, ולא קיים מדרג ענישה על פיו סחר בסמים קלים יותר מוביל לעונשים פחותים. אמנם קיימת מדיניות של הכלה ואי הפללה של משתמשי קנאביס, אך מדובר באחזקה לשימוש אישי, ולא בעבירות סחר בקנאביס.

מה שקובע מבחינת החוק הוא האם כמות הסם שנתפסה אצל החשוד היא מעל הכמות המרבית המותרת לשימוש אישי, או מתחת לה. כדי להתמודד עם חשד לעבירות סחר בסמים חשוב לדעת מהן הכמויות המותרות על פי החוק בישראל לצריכה והחזקה אישית, לפניכם טבלה מפורטת בנושא;

טבלת כמויות סמים שייחשבו לצריכה עצמית ולא למטרות סחר

סוג הסם	הכמות
קנבוס	עד 15 גרם
שרף של קנבוס	עד 15 גרם
אופיום	עד 2 גרם
לס"ד	עד 3 יחידות כלשהן
קוקאין	עד 0.3 גרם
הרואין	עד 0.3 גרם
מתדון	עד 0.15 גרם נטו
מורפין	עד 0.3 גרם
משרת אופיום	עד 0.3 גרם תכולת מורפין
מתאפמטאמין	עד 0.2 גרם נטו
פתידין	עד 1 גרם נטו

יסודות עבירת סחר בסמים ומרכיביה

שימוש בסמים קשים עלול להוביל להתמכרות, ליציאה ממעגל החיים הנורמטיבי ולעיסוק בפשע על מנת לממן את רכישת הסם. כיוון שסחר בסמים מעודד שימוש והתמכרות אלו, רואה המחוקק לנכון לפעול ככל שביכולתו למיגור תופעות של סחר בסמים. מטרת האיסור על סחר בסמים היא מניעת הפצת סמים אסורים, מניעת הרס חייהם של מכורים, והקטנת מעגל הפשיעה המתפתח סביב השימוש והסחר בסמים. סעיף 13 לפקודת הסמים הקשים, שנוסח בשנת 1973 קובע כך:

“לא ייצא אדם סם מסוכן, לא יבא אותו, לא יקל על ייצואו או יבואו, לא יסחר בו, לא יעשה בו שום עסקה אחרת ולא יספקנו בשום דרך בין בתמורה ובין שלא בתמורה, אלא אם הותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה או ברישיון מאת המנהל.”

סעיף 19(א) לחוק הסמים המסוכנים קובע כי העונש בגין עבירות סחר בסמים יכול להגיע עד 20 שנות מאסר, ובנוסף לכך יכול בית המשפט להטיל על הנאשם קנס, לשלול את רישיונו, ולחלט את רכושו.

חשוב להבין כי מבחינת החוק, החזקה של כמות גדולה מהמותר לשימוש אישית פירושה עבירת סחר, גם אם יש צורך בתמיכה ראייתית נוספת לצורך הרשאת החשוד.

עבירות סחר בסמים - גישת המחוקק

עבירות סחר בסמים נתפסות כחמורות בעיני המחוקק מכיוון שמדובר בתעשייה הגורפת רווח מהיר וקל תוך התעלמות מהפגיעה הפוטנציאלית שהשימוש בסמים גורם לצרכני הסם, ומהנזק שנגרם לשלום הציבור כתוצאה מהמסחר בסמים. לפי גישה זו, שמירה על האינטרס הציבורי מחייבת הרתעה משמעותית וענישה כבדה. בקביעת גזר הדין, כמות הסם שהנאשם החזיק ועברו הפלילי מהווים שיקולים כבדי משקל.

הוכחת אשמה

כדי להוכיח אשמה של חשוד בעבירת סחר בסמים יש להוכיח כי התקיימה פעולה של סחר בין מוכר לקונה, וכי המחזיק בסם, או הסוחר לכאורה ידע כי מדובר בסם אסור. בנוסף, במידה ולא נמצא ברשות החשוד הסם המדובר, יש צורך להוכיח את קיומו של הסחר באמצעות ראיות אחרות. כך או אחרת, על מנת שאדם יורשע בסחר בסמים יש להוכיח מחשבה/כוונה פלילית, ולא די בעצם העברת הסם בכדי לבסס הרשעה.

תמורה והאשמה

כדי שאדם יואשם בסחר בסמים, לא חייבת להיות תמורה כספית מוכחת. למשל, אם אדם העביר לאדם אחר סמים כמתנה, או כעשיית טובה, מבלי שיקבל תשלום על כך, על פי סעיף 13 לפקודת הסמים עדיין ניתן להאשימו בסחר

בסמים. באותה מידה אם אדם רכש סמים עצמו ועבור חבריו בכסף שאספו למטרה זו, ולאחר מכן חלק את הסמים עם חברים אלו, על פי פקודת הסמים יכול אותו אדם להיות מואשם בסחר בסמים. היות שכך, גם אם אתם בטוחים שאינכם אשמים בעבירת סחר בסמים, אם אתם בגדר חשודים חשוב שתפנו בהקדם האפשרי לקבלת יעוץ וליווי של עורך דין מקצועי מומחה לעבירות סחר בסמים.

חיפוש סמים

באם לשוטף אין צו חיפוש שניתן על ידי בית המשפט, עליו להוכיח קיומו של חשד סביר שהאדם בו מבוצע החיפוש עבר עבירה של שימוש, הפצה או סחר בסמים, ולקבל את הסכמתו המודעת של החשוד לביצועו. בנסיבות מסוימות, חיפוש שנעשה שלא על פי דין, הווה אומר ללא סמכות, ללא הסכמה וללא שיתקיים חשד סביר, יכול להביא לפסילת ראייה מפלילה שנתפסה במהלך החיפוש. כמו כן, אם חשוד נתן הסכמתו לביצוע חיפוש ללא שהובהר לו כי זכותו לסרב לביצוע החיפוש מבלי שהסירוב ייזקף לחובתו, החיפוש יכול להיפסל והראיות שנתפסו במהלכו לא יהיו קבילות (ראו [הלכת בן חיים](#)), כיוון שמדובר בהסכמה לא מודעת.

נסיבות מקלות

הכמות המותרת על פי חוק להחזקת סם לשימוש עצמי היא קביעה שרירותית. היות שכך, יכול לקרות שאדם ייתפס כשברשותו סם בכמות גדולה מהמותר להחזקה על פי חוק, ועורך דינו יצליח לשכנע את התביעה כי מדובר בסם שנרכש לשימוש אישי. הסיכויים לכך גדלים ככל שעברו של החשוד נקי יותר, ככל שמדובר באדם נורמטיבי ושומר חוק, וככל שזו הפעם הראשונה בה הוא נחשד בעבירת סמים.

קנאביס

כיוון שמצד אחד קיימת קריאה ללגליזציה של הקנאביס, מצד שני ערכו התרפויטי של הקנאביס זוכה להכרה גוברת והולכת על ידי הממסד, ומצד שלישי השימוש בקנאביס נפוץ מאוד, זוכים משתמשי קנאביס ליחס מקל יותר. בין השאר, מי שנתפס וברשותו קנאביס שאינו באישור רפואי, צפוי לקנס מבלי שיפתח נגדו הליך פלילי, כל זאת עד למקסימום של שלוש פעמים בתקופת זמן קצובה.

חשיבות התנהלות נכונה בחקירה

חקירה במשטרה היא חוויה לא נעימה עבור כל אדם, ובייחוד עבור מי שאינו עברין מקצועי, ואינו מצוי בתחום הפלילי. חשוב לדעת כיצד לנהוג, מה לומר ומה לא לומר, ומה הם זכויותיך כחשוד. דברים שנאמרים בהיסח הדעת ולא במקום יכולים לשמש כנגדך, התנהגות בלתי הולמת יכולה לפגוע בך בהמשך והימנעות ממסירת מידע עלולה להצביע על אשמה. אם זומנת לחקירה במשטרה בחשד לעבירות סמים יש לפנות לעורך דין במהירות, להיפגש עמו לפני החקירה, ולקבל הדרכה והנחיות כיצד לפעול, מה לומר, וכיצד להציג את הדברים באופן הנכון. לכל חשוד עומדת הזכות להתייעץ עם עורך דין לפני חקירה, ולשמור על זכות השתיקה עד שייפגש עם עורך דינו. בכל

מצב אל תאמר דברי שקר לחוקרים, שכן דברים אלו יפעלו לבסוף כנגדך, ואמינותך תיפגע.

כשמדובר בחקירה של קטינים, יש להודיע לקטין את זכויותיו בנוכחות אחד מהוריו או בן משפחה אחר. כמו כן, במהלך חקירת קטין מחויב צוות החקירה לאפשר לקטין ולבני משפחתו להתייעץ עם עורך דין בכל שלב משלבי החקירה, גם אם יש לעצור את החקירה לשם כך.

כתב אישום

הגשת כתב אישום נגד אדם על פי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים אינה בהכרח סוף פסוק, ואין פירושה שהחשוד אשם במיוחס לו, או שבהכרח יורשע וייענש. עורך דין פלילי מנוסה יכול לפעול להפחתה או ביטול של כתב האישום ולהקטנת הנזק שיגרם לנאשם. עורך דין פלילי בעל ניסיון וידע, יבדוק את התיק, וידע לאתר דרכים להפחתת חומרת האישום, ולעתים אף לביטולו. הוגש נגדך כתב אישום על עבירת סחר בסמים? פנה במהירות האפשרית לעורך דין פלילי מנוסה בתחום.

עבירות סחר בסמים בראי הפסיקה

בתיק פלילי 12-03-8516 - מדובר בנאשם שהורשע בייבוא ומסחר של סמים מסוכנים לישראל, החזקה ושימוש בסמים מסוכנים, ייצור הכנה והפקה וניסיון למסחר בסמים מסוכנים. הנאשם עסק בייבוא קוקאין ממדינות בדרום ומכרז אמריקה והפעיל אחרים נוספים שסייעו לו בייבואם לארץ בכדי לסחור בהם. הנאשם הודה בעבירות שיוחסו לו לאחר שתוקן כתב האישום. מכתב האישום עולה כי הנאשם נתפס עם מעל 700 גרם קוקאין וסכום כספי גדול שככל הנראה קיבלת ממכירת הסמים. הנאשם הודה כי היו תחתיו אנשים שתפעלו מעבדה לייצור סמים וכן סחר בהם בארץ. הוא הביע חרטה על מעשיו ודרש עונש מינימאלי בגין העבירות דנן, כגון עבודות שירות או עד 3 שנות מאסר, לאור המצב הכלכלי שנקלע אליו וכן העובדה כי הסתבך עם השוק האפור. התביעה דרשה לגזור על הנאשם עונש מקסימלי בגין העבירות בהן הורשע, עונש הנע בין 7 עד 11 שנות מאסר, מפאת העובדה כי עמד ברשת המייבאת ומייצאת סמים מסוכנים ושחלקו בה היה גדול. לאחר דיון בתיק ובכלל הטענות והשיקולים הוחלט כי הנאשם עבר עבירות חמורות ביותר. הנאשם עמד בראש החוליה, נתפסו בידי מנות גדולות וכן כסף רב, וניתן להניח שסחר בכמויות גדולות בתקופה האחרונה ולפניה. לדעת השופט, רון שפירא, אין לקבל את הטענה כי הנאשם הסתבך עם השוק האפור בכדי להקל בעונשו. מדובר בכניסה מרצון תוך מודעות לסיכונים וכן אין זו סיבה מסברת את הדעת שבעקבותיה הנאשם עסק בפשיעה המסכנת את שלום הציבור. התביעה עמדה על כך שיש להשית על הנאשם קנס כספי משמעותי בנוסף לעונש מאסר מקסימלי, אומנם הדבר נדחה והוחלט לחלט את הכסף שנתפס אצל הנאשם, שככל הנראה הורווח כתוצאה מעסקאות סמים. לבסוף השופט גזר על הנאשם **8 שנות מאסר** לאור העובדה שסחר, ייבא, ייצא וייצר סמים במשך שנתיים וכן נתפסו בקרבו כמויות סם גדולות, דברים המעידים על פגיעה כבדה ומשמעותית לחברה. כמו כן, הושת על הנאשם 24 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירות על פקודת הסמים המסוכנים פרט לעבירה של שימוש עצמי בסם וכן 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירה של שימוש עצמי בסם.

בתיק פלילי 14-01-47474 - נגד הנאשם הוגש כתב אישום שייחס לו עבירות של סחר בסם מסוכן, ניסיון לסחר בסם מסוכן וניסיון לייצוא סם מסוכן. במסגרת הסדר טיעון הודה הנאשם בעבירות ובה המאשימה הגבילה עצמה לעונש בן 9 שנות מאסר. הנאשם התגורר באקוודור ויצר בסוף חודש מאי בשנת 2015 קשר עם אדם שהתכלה בדיעבד כסוכן משטרתי סמוי. הוא הציע לו בשיחה לספק לו סמים ובהמשך יצר עמו קשר בכדי לספק לו 14 ק"ג קוקאין בתמורה ל- 10,000 דולר. לאחר מכן הוא סיפק לו את הסחורה בכמה מפגשים בתמורה לסכום כאמור. לנאשם עבר פלילי ובעל רישומים פליליים בגין עבירות סמים בצרפת ובהולנד. לטענת המאשימה הנאשם היה חלק משרשרת של הפצת סמים מסוכנים בהיקפים גדולים. מתחם הענישה בגין עבירות אלה נע בין 9 ל-13 חודשי מאסר. הנאשם הינו אזרח ישראלי שהיה שותף לעבירות סמים עם סוכן משטרתי ישראלי באקוודור. למרות זאת הוא נותן את הדין במדינת ישראל מכוח סעיף 38 לפקודת הסמים המסוכנים המפרט אודות עבירות חוץ שתכליתן להילחם בתופעת הסמים הבינלאומית. לנאשם עבר פלילי מכביד בגין עבירות סמים שבמסגרתם הוטלו עליו עונשי מאסר ממושכים וכן עונשי גירוש. למרות זאת, הוא שב וביצע את העבירות לשם בצע הכסף תוך שהוא מתעלם מהשפעתם הכבירות והבלתי הפיכות על שלומם של האזרחים. על כן, הוחלט לגזור על הנאשם **7 שנות מאסר**, 18 שנות מאסר על תנאי לבל יעבור עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים או עבירה הנוגעת לקשירת קשר לביצוע פשע, 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים וקנס בסך של 20,000 שקלים או 45 ימי מאסר במקומו.

דוגמאות לענישה מקלה

בתיק פלילי 15-10-12282 - דובר היה על צעיר בן 28 אשר סיפק סם מסוג גראס לחבריו בין השנים 2014-2015. חבריו נתנו לו כסף בעבור כיסוי עלות הרכישה בלבד. הצעיר הודה והורשע בכך במסגרת הסדר טיעון. המלצת שירות המבחן הייתה לבטל את ההרשעה ובמקום להטיל על הנאשם עבודות לתועלת הציבור. בתסקיר שירות המבחן, הוא תואר כאדם נורמטיבי סטודנט למדעי המחשב, מורה למתמטיקה, שהיה על פרשת דרכים בחייו האישיים ומצוי בחוסר וודאות, אשר הוביל אותו להסתבכות בעבירה.

הצעיר הביע חרטה על מעשיו וציין שמעולם לא נחשד או הואשם בפלילים, ושהוא סיפק את הסמים לחבריו ללא כוונת רווח. אמנם, המדינה התעקשה שיש להטיל עליו שנת מאסר, מאסר על תנאי וקנס. לפי טענת התביעה, מדובר בתקופה ארוכה בה הוא סיפק סמים תמורת כסף, והעובדה שמדובר בחברים, משקלה אינה מספיקה כדי לבטל את העונש.

השופט ד"ר עמי קובו הסביר שבמקרה הנוכחי יש לבטל את ההרשעה. שכן, בהתחשב בסוג הסם שסופק וכן בנסיבות החברתיות, ושכן עלות הרכישה חולקה בין החברים, ממקמים את העבירה ברף התחתון של עבירות הסמים. כמו כן, השופט התרשם שביצוע העבירה לא היה דבר אופייני לאורח החיים הנורמטיבי של הנאשם. כל אלו, יחד עם ההודאה ולקיחת האחריות, הובילו את השופט לפסוק שיש להימנע מהרשעת הנאשם.

המשפט הסתיים בכך שנגזר על הנאשם 350 שעות שירות לתועלת הציבור, פסילת רישיון על תנאי, יחד עם התחייבות בסך 5,000 שקל שלא לבצע עבירות סמים במשך שנה.

בתיק פלילי 15-05-35202 - דובר היה על צעיר בשנות העשרים לחייו אשר גידל, ייצר השתמש וסחר בקנאביס. ב 2014 הנאשם מכר לאחד ממכריו קנאביס תמורת 400 שקל. חודש לאחר מכן, בפשיטה משטרתית, נתפסו כ 9 שתילי קנאביס בביתו יחד עם ציוד נוסף לגידול לסחר. כמו כן, נמצאה באמתחתו כמות קטנה של סם. שנה לאחר מכן, הוא נתפס עם 7.5 גרם לשימוש עצמי. הנאשם הודה והורשע במסגרת של עסקת טיעון. בעקבות כך המדינה דרשה עונש של בין 6 עד 12 חודשי מאסר, בהתחשב בחומרת ובהישנות העבירות.

לטענתו של השופט ד"ר עמי קובו, למרות שעבירת הסחר נמצאת ברף העליון של עבירות הסמים - סוג הסם, קנאביס, נחשב כסם קל. כמו כן, הנאשם עבר תהליך שיקום משמעותי, וכן העבירות נעשו בהיותו בגיל צעיר. הרשעתו בעבירות עלולות לפגוע בו ובעתידו. כל זאת, יחד עם ההודאה והבעת החרטה של הנאשם, הביאו את השופט לגזור על הנאשם חודשיים עבודות שירות יחד עם מאסר על תנאי, פסילת רישיון נהיגה על תנאי, קנס על סך 1000 שקל וצו מבחן לשנה.

זומנתם לחקירה או הוגש נגדכם כתב אישום בגין סחר בסמים?

בכל מקרה בו אתם חשודים או נאשמים בעבירה של סחר בסמים, יש להיעזר בעו"ד פלילי מנוסה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. ההליך הפלילי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. היוועצות בעורך דין הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך.

בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירת סחר בסם, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שיייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה וזומנת לחקירה במשטרה או שהוגש נגדך כתב אישום בגין סחר בסמים מסוכנים, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.